

Arbetsmarknads och utbildningsförvaltningen
Susanne Rosenius, 0921-62812
susanne.rosenius@boden.se

Arbetsmarknadsdepartementet

Yttrande över SOU 2023:24 Etablering för fler - jämförbara möjligheter till integration, diarienummer A2023/00885

Bodens kommun överlämnar följande remissvar till utredningen Etablering för fler – jämförbara möjligheter till integration.

Bakgrund

Bodens kommun har beretts möjlighet att lämna remissyttrande över delbetänkande SOU 2023:24 från Utredningen om förbättrad arbetsmarknads-etablering för utrikes födda kvinnor.

Utredningen behandlar det faktum att alltför många utrikes födda idag står långt från arbetsmarknaden, särskilt kvinnor. De riskerar att gå miste om den frihet och egenmakt som en egen inkomst innebär. Det får konsekvenser inte bara för den enskilda kvinnan utan även för familjen och i förlängningen hela samhället. Det är viktigt att barn ser sina föräldrar att gå till jobbet då föräldrars arbetsmarknadssituation överförs i hög grad till barnen. Det utökade uppdraget för kommunen anses i utredningen utgöra försumbara ekonomiska effekter för kommunen och bör inrymmas i nuvarande budget för flyktingmottagandet.

I utredningens delbetänkande föreslås

- Att målgruppen för Arbetsförmedlingens etableringsprogram utvidgas till att omfatta fler nyanlända kvinnor och män som har beviljats uppehållstillstånd eller uppehållskort som familjemedlem eller anhörig med anknytning till en person som är bosatt i Sverige.
- Att den utvidgade gruppen skulle bli berättigade till en ersättning i nivå med aktivitetsstödet eller utvecklingsersättningen (cirka 3700 kr/mån.
- Att nyanlända som anvisas till etableringsprogrammet ska få en fördjupad kartläggning för att kunna förkorta vägen till arbete eller utbildning. En anvisning till utbildningsplikten får ske först efter att en fördjupad kartläggning har gjorts.
- Att en reglering införs om att den individuella handlingsplanen ska innehålla slutmål för den nyanländes deltagande i etableringsprogrammet.

- Att tiden med etableringsinsatser i vissa fall kan förlängas med ytterligare högst tolv månader om deltagaren bedöms kunna nå sitt slutmål med etableringsprogrammet.
- Att det införs en möjlighet att bortse från tid som den nyanlände varit förhindrad att delta i insatser på grund av vård av eget barn som är under 18 månader. Den överhoppningsbara tiden får maximalt uppgå till två år.
- Att Skolverket bör få i uppdrag att besluta om och fördela statsbidrag till den kommunala vuxenutbildningen för att bedriva verksamhet i öppen förskola där nyanlända ges möjlighet till språkträning och studie och yrkesvägledning.
- Att nyanlända ska få information om det svenska samhällets förväntningar och krav på deltagande i arbets- och samhällslivet samt möjligheter till stöd för etableringen.
- Att kommunernas ansvar för att nå, erbjuda och motivera nyanlända till deltagande i sfi och samhällsorientering förtydligas.

Syftet med förslagen är att fler utrikes födda kvinnor ska ges bättre förutsättningar att etablera sig i arbets- och samhällslivet och därmed bli självförsörjande och få ökad egenmakt. Av utredningen framgår att ökad sysselsättning är avgörande för att komma till rätta med de utmaningar samhället står inför när det gäller integration och segregation. Vidare menar utredningen att förslagen även kan bidra till att möta behoven av kompetensförsörjning på arbetsmarknaden och därmed bidra till sysselsättningen. Samhället behöver ta tillvara denna potential för att klara av utmaningarna som följer av en åldrande befolkning.

Bodens kommun delar synen på behovet av mer ambitiös och individanpassade etableringsprogram. I norra Sverige är kompetensförsörjningen en stor utmaning med anledning av de stora etableringarna som är aktuella i området. Att då genom att öka möjligheten för fler att etablera sig på arbetsmarknaden ser Bodens kommun som absolut nödvändigt. Bodens kommun ser även särskilt positivt på att möjligheten att bortse från tid då den nyanlände varit förhindrad att delta i insatser på grund av föräldraledighet. I kombination med det anser Bodens kommun att förslaget om att Skolverket ska utreda om nytt statsbidrag för att bedriva verksamhet i öppen förskola där nyanlända föräldrar ges möjlighet till språkträning och studie- och yrkesvägledning skulle bidra till förbättrad integration. Att barn deltar i förskoleverksamhet medför mer tid för arbetslösa föräldrar att aktivt delta i jobbsökandet och därigenom stärkta möjligheter till arbetsmarknadsetablering.

Susanne Rosenius
Föredragande

Johan Lund, Ordförande
Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden